

ЈАВНА УСТАНОВА
ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА
ХЕРЦЕГ НОВИ
Број ..... 27 .....
ХЕРЦЕГ НОВИ ..... 29.01. 2026 год.

ЈУ ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА И ЧИТАОНИЦА ХЕРЦЕГ НОВИ

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2026. ГОДИНУ

Херцег Нови, 2026. године

Садржај

УВОД.....	1
МИСИЈА И ВИЗИЈА ХЕРЦЕГНОВСКЕ БИБЛИОТЕКЕ	1
СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ.....	1
РАЗВОЈ И ОДРЖАВАЊЕ ФОНДОВА.....	2
БИБЛИОГРАФСКИ АЛАТИ	4
КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ.....	4
СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ	5
МАТИЧНА ДЈЕЛАТНОСТ	6
РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА	6
КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ.....	9
МСК ТРГ ОД КЊИГЕ.....	9
УЗБУДЉИВИ ГРАДОВИ: КРЕАТИВНИ МЕНАџМЕНТ МАНИФЕСТАЦИЈА И РЕВИТАЛИЗАЦИЈА ГРАДА	10
ПСИХОЛОШКИ СЕМИНАР.....	10
ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА	11
ДИГИТАЛИЗАЦИЈА	12
САРАДЊА	12
ОСТАЛО.....	13
ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ.....	13
ЈАВНЕ НАБАВКЕ	14

УВОД

Све своје функције ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови вршиће у складу са обавезама дефинисаним Законом о библиотечкој дјелатности (као и пратећим подзаконским актима који се тичу библиотечке дјелатности), Законом о култури, Статутом ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови и IFLA/UNESCO смјерницама за развој јавних библиотека. Библиотека ће наставити да континуирано ради на пословима и задацима који су у опису струке.

Полазиште Програма рада за 2026. годину представљају Финансијски план за 2026. годину и актуелно стање Библиотеке.

МИСИЈА И ВИЗИЈА ХЕРЦЕГНОВСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Мисија Градске библиотеке и читаонице Херцег Нови јесте да забиљежено знање учини доступним, разумљивим и употребљивим, у циљу развоја друштва знања. Библиотека обогаћује и уређује свој фонд у складу са националним и међународним стандардима, омогућавајући корисницима поуздан приступ релевантним информацијама.

Библиотека дјелује на принципима интелектуалне слободе, једнакости приступа, заштите приватности и отпора цензури, пружајући услуге свим корисницима без дискриминације.

Визија Библиотеке је да буде поуздан управљач знањем и савремен културно-информациони центар, који обједињује штампане и електронске изворе, као и пријатан простор за учење, рад и културну размјену.

Њени кључни задаци су подстицање читања, социјална укљученост, цјеложивотно учење, развој информационе писмености, подршка образовању, запошљавању и очувању културне баштине.

Стратешки циљеви

У складу са мисијом и визијом, а на основу актуелног стања ствари и развојних потреба, као основне стратешке циљеве препознајемо:

- отварање дјечијег одјељења као засебне јединице у оквиру ЈУ Градска библиотека и читаоница Херцег Нови, што подразумева:
  - адаптацију закупљеног простора;
  - куповину опреме за рад;
  - кадрирање;
  - управљање фондом књига;
  - администрирање и др.
- наставак процеса уношења цјелокупног фонда Библиотеке у Кооперативни онлајн библиографски систем и сервис (COBISS);

- настављање процеса аутоматизације пословања и примјене електронске позајмице грађе, поглавито у контексту отварања засебног дјечијег одјељења;
- континуирана едукација библиотечких радника у COBISS4 систему, ради оспособљавања за каталошку обраду најразнороднијих типова библиотечке грађе;
- дигитализација библиотечке грађе у складу са законом о ауторским правима;
- опремање Библиотеке савременом рачунарском опремом и новим софтверима;
- наставак радова на преуређењу ентеријера Библиотеке:
  - опремање читаонице и замјена расвјете,
  - замјена браварије на прозорима и унутрашњим вратима,
  - уређење канцеларијског простора;
  - реновирање тоалета;
- текуће одржавање опреме и простора;
- стручно усавршавање радника: учешће на стручним семинарима и конференцијама, као и свим потребним обукама;
- повећање броја извршилаца – попуњавање систематизованих радних мјеста „секретар“, „библиотекар“ и „књижничар“;
- сарадња са удружењима и институцијама културе и образовања на подручју града Херцег Новог, као и са другим библиотекама широм региона, у циљу развоја библиотечког система и афирмације културе књиге и читања;
- развијање промотивне и издавачке дјелатности Библиотеке;
- реализовање пробраних и садржински вриједних програма: књижевних сусрета, МСК *Трг од књиге*, промоција књига, креативних и едукативних радионица, дјечијих програма, програма за рањиве и маргинализоване друштвене групе и др.
- оптимално коришћење расположивих ресурса.

РАЗВОЈ И ОДРЖАВАЊЕ ФОНДОВА

Библиотечки фонд, библиографски алати и кориснички сервиси стубови су сваке библиотеке, независно од њеног типа и величине. Фонд библиотеке треба да одговара стварним потребама корисника, а библиографски алати треба да омогуће приступ публикацијама, и још дубље, релевантним информацијама које се у грађи налазе. Стога ће Библиотека развијати обје ове структуре, као основу ефикасних библиотечких сервиса и услуга.

Библиотечки фонд библиотеке је динамичан ресурс који захтијева константан прилив нових и одлив старих публикација, сходно информацијским потребама заједнице читалаца коју библиотека опслужује. Изграђивање, развијање, обнављање, пљевљење фонда, комплетирање колекција, праћење издавачких цјелина представља перманентан и нужан процес оживотворења и стављања у употребу фонда и знања које је у њему похрањено.

Као и до сада, набавка библиотечке грађе вршиће се према законом предвиђеним начинима: куповином, обавезним примјерком, поклоном и размјеном. Куповина

библиотечке грађе одвијаће се у складу са финансијским могућностима и у складу са Законом о јавним набавкама. Набавна политика биће оријентисана према потребама актуелних и потенцијалних корисника, планирана тако да створи предуслове за успјешно обављање културне, образовне и информационе функције Библиотеке.

Осим што је набавна политика усмјерена ка актуелним жељама корисника, њен задатак јесте и да креира интересовања и упути читаоца на оно што је у литерарном смислу вриједно. С том намјером континуирано ће бити праћена издавачка продукција, књижевне награде и посјећивани сајмови књига.

Књиге на поклон, неизоставно, сваке године, добијамо од физичких и правних лица, па их на темељу пређашњег искуства очекујемо и ове године. Настојаћемо да не преузимамо грађу која представља мултипликате публикација већ сврстаних у фонд, као и ону која се не уклапа у структуру нашег фонда и потребе корисника. Уколико из разлога учтивости прихватимо поклоне ове врсте, издвојићемо наведену грађу за попуњавање фондова других библиотека.

Осим набавке монографских публикација, Библиотека ће наставити са набавком периодике, завичајне грађе, некњижне грађе и свега онога што спада у ситни библиотечки материјал.

Паралелно са процесом набавке, наставиће се континуитет излучивања неактуелне грађе, при чему ће се водити рачуна о научној, стручној и књижевној вриједности дјела.

У погледу смјештаја фонда на полице, у наредном периоду наставиће се са рекласификацијом грађе стручног фонда, која ће се одвијати паралелно са њеном обрадом у COBISS систему. Намјеравани циљ јесте да, поред систематичног и досљедног улагања, и структура смјештаја грађе својим обликом шаље поруку о садржају исте. Такође, током континуиране обраде грађе у COBISS систему, наставиће се реструктурирање Завичајног фонда на начин да се монографске публикације нађу на металним полицама у складу са стандардима за очување грађе, намјесто дрвених, на којима ће бити смјештени регистратори са *press clipping*-ом.

Предстојеће године велики дио енергије и радног ангажмана биће усмјерен на сређивање и реструктурирање фонда, јер су два велика подухвата започета: отварање дјечијег одјељења и пресељење цјелокупне грађе из екстерног простора у приземље новозакупљеног простора (у ком ће бити и дјечије одјељење). Напомињемо да је поменута грађа тренутно у пакетима, да је најприје потребно адаптирати полице, а затим грађу исплијевити и релевантне наслове систематично уложити. Са друге стране, потребно је преселити дјечији фонд из тренутне зграде у нови простор, те тамо реорганизовати њен смјештај по принципу отвореног приступа.

На овим пословима ангажовани ће бити сви запослени према својим стручним компетенцијама. Послови ће се обављати током цијеле године.

БИБЛИОГРАФСКИ АЛАТИ

Основни библиографски алат Библиотеке је COBISS, кооперативни онлајн систем који представља каталог фонда и библиографску базу података Црне Горе. Поред њега, користи се и ISIS/BIBLIO софтвер, чија је база нестабилна и некомпатибилна са савременим софтверским окружењем, што носи ризик од губитка библиографских записа, посебно за ријетке колекције. Због тога је приоритет што хитнија обрада фонда у систему COBISS.

У складу са библиотечким стандардима, Библиотека ће и предстојеће године спроводити текућу и ретроспективну стручну обраду грађе (особито завичајног и стручног фонда), чиме ће се омогућити боља претраживост, ефикаснији кориснички сервиси и прегледније руковођење фондовима.

На овим пословима ангажовани ће бити сви запослени према својим стручним компетенцијама. Послови ће се обављати током цијеле године.

КОРИСНИЧКИ СЕРВИСИ

Будући да је Библиотека по својој природи примарно усмјерена ка кориснику, адекватни и ефикасни кориснички сервиси представљају основну сврху њеног дјеловања.

Као и до сада, у циљу анимирања и укључивања корисника, посебно припадника социјално угрожених група, Библиотека ће организовати акције бесплатног учлањења поводом значајних датума из области књиге и библиотекарства (Свјетски дан књиге, Свјетски дан дјечије књиге, МСК *Трг од књиге* и др). Учлањење за најмлађе кориснике (до 3. разреда основне школе) и за кориснике старије од 65 година остаће бесплатно. Истовремено ће се редовно ажурирати сајт Библиотеке, *Facebook* страница и обавјештења о програмима и услугама доступним корисницима.

Преко корисничког сервиса *Међубиблиотечка позајмица* и у наредној години биће омогућено члановима Библиотеке да грађу коју Библиотека не посједује у своме фонду добију из других библиотека чланица COBISS система Црне Горе, а затим користе у читаоници Библиотеке.

Наставиће се са промоцијом културе књиге и читања путем локалних медија у културно-едукативном прилогу *Препоруке за читање*, у коме библиотекар препоручује и представља одабране књиге из фонда Библиотеке.

И ове године биће реализовани кориснички сервиси:

- *Питајте библиотекара* (израда тематских библиографија грађе из фонда Херцеговске библиотеке по упиту корисника);

- Онлајн услуге корисницима (преко портала Библиотеке, мејла, *facebook* странице);
- Рад за пултом са корисницима са циљем да се обезбиједи квалитетна, брза, релевантна и прецизна информација и одговарајућа грађа;
- Коришћење бесплатног интернета Библиотеке за све чланове (у домену доступности);
- Промовисање услуга и корисничких сервиса у свакодневним контактима са читаоцима и обука корисника да претражују електронске каталогe и користе COBISS+ апликацију за мобилне телефоне;
- Приступ Дигиталној колекцији на порталу Библиотеке.

С обзиром на планирано отварање дјечијег одјељења, а у циљу давања оптималне корисничке услуге, биће неопходно набавити опрему за позајмицу у апликацији COBISS. Осим тога биће потребно поставити базична подешавања овога система како би се омогућило релативно независно функционисање дјечијег одјељења, поглавито с обзиром на чланство и позајмицу.

Са друге стране, измјештање простора за дјецу рефлектоваће се на усуглу пружања простора читаонице корисницима за рад. До сада је простор читаонице кориштен уједно за дјечије програмске активности и интелектуално-истраживачки рад, те су тако корисници различитих услуга били у конкуренцији, при чему се прадност давала програмским активностима. С обзиром да је научно-стручна и завичајна литература, као и литература из посебних колекција, ограничена на коришћење искључиво у читаоници, овако поставка спречавала је реализацију библиотечких услуга које својим члановима Библиотека гарантује. У предстојећем периоду Библиотека ће упоредо са адаптирањем простора дјечијег одјељења, радити и на адаптирању простора читаонице, тако да сваки корисник ове услуге може неометано интелектуално да ради за засебним столом у миру и тишини простора намјењеног за читање.

На овим пословима ангажовани ће бити сви запословни према својим стручним компетенцијама. Послови ће се обављати током цијеле године. Планирана средства за Међубиблиотечку позајмицу и одржавање веб-сајта реализоваће се са позиције Уговорене услуге – средства за програме.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Из претходних поглавља овога Извјештаја јасно је да се Библиотека у свом раду ослања на узајамни библиографско-каталогски онлајн систем COBISS. У оквиру стручног оспособљавања планира се похађање курсева који организује Национална библиотека „Ђурђе Црнојевић”, Цетиње:

- Каталогизација у COBISS систему – почетни курс (5 дана) – 1 библиотекар;
- Каталогизација у COBISS систему – напредни курс (5 дана) – 2 библиотекара.

Похађање наведених курсева неопходно је да би се фонд Библиотеке, који у себи укључује монографске и серијске публикације, некњижну грађу, ситни библиотечки материјал, картографску грађу и музикалије унио у библиографско-каталошки систем.

Непрестано и квалитетно стручно усавршавање предуслов је развитка библиотечке дјелатности. Сходно финансијским могућностима, планира се учешће на стручним конференцијама и семинарима, као и другим облицима стручне обуке, како би запослено стручно особље стицало знање о трендовима у модерном библиотекарству и изграђивало нове компетенције.

COBISS курс похађаће троје запослених. Остала стручна усавршавања реализоваће се у складу са потребама посла и финансијским могућностима; финансираће се са исте позиције Уговорене услуге – средства за програме.

МАТИЧНА ДЈЕЛАТНОСТ

Матична служба Библиотеке обухвата стручни надзор над јавним библиотекама на територији Општине Херцег Нови. Њен основни задатак је праћење рада, стања и потреба библиотека, вођење евиденције, као и предлагање мјера за унапређење библиотечке дјелатности.

У складу са Законом о библиотечној дјелатности, релевантним правилницима и међународним смјерницама (ИФЛА и УНЕСКО), надзор ће бити вршен над пет школских, двије специјалне и једном предшколском библиотеком. Сарадња се успоставља и са Матичном службом НБЦГ „Ђурђе Црнојевић“, којој се достављају годишњи извјештаји и планови рада.

Матична служба обухватиће анализу извјештаја и статистичких података, комуникацију са библиотекарима и управама библиотека, те непосредни увид у рад библиотека током обавезних обилазака. На лицу мјеста библиотекар матичне службе ће процијенити стање фонда, простора и опреме, пружити савјете и инструкције за реализацију стручних библиотечких послова (вођење књиге инвентара, стручна обрада грађе, ревизија, израда плана и програма рада и извјештаја о раду).

На реализацији ових послова биће ангажован један библиотекар уз остале стручне послове.

РАД СА ДЈЕЦОМ И МЛАДИМА

Према Закону о библиотечној дјелатности, члан 8, став 8, „Народна библиотека је дужна да у свом саставу образује дјечије одјељење, са посебним и издвојеним мултимедијалним фондом, читаоницом и опремом, укључујући информациону технологију и друге медије прилагођене потребама дјеце“. У предстојећој години планирамо реализацију ове обавезе претпостављене законом и реализацију свих програмских активности у засебном дјечијем простору.

План рада са дјецом за 2026. осмишљен је у складу са препорукама IFLA-е и УНЕСКО-а, са циљем популаризације књиге и читања међу најмлађима и повећања броја корисника библиотечких услуга. Планирани програми, радионице и манифестације имају двојаку сврху: подизање свијести дјеце о садржају фонда и услуга Библиотеке и његовање културе читања, писања и лијепог изражавања.

Активности су прилагођене процесу неформалног образовања, а наставно-образовни програми реализују се у оквиру сарадње са локалном заједницом – свим школама и вртићима, при чему се ова сарадња континуирано унапређује.

У 2026. години планира се сарадња са ЈУ Дом за незбринуту дјецу „Младост“ из Бијеле, кроз програмске дјелатности и радионице, по договору с васпитачима, као и кроз саветодавну подршку за формирање интерне библиотеке за рад.

Херцеговска библиотека настојаће да у 2026. години прошири дјелатности у вези с концептом тзв. „зелених библиотека“, нарочито с обзиром на то да је у октобру 2025. г. потписан меморандум о сарадњи са Градском књижницом из Мостара, на Првој међународној конференцији *Зелене библиотеке*. Током наредне двије године планира се реализација догађаја у складу са циљевима одрживог развоја, Агендом 2030 и програмима које промовишу „зелене“ и „хортикултурне“ библиотеке.

Током 2026. настојаће се, у сарадњи са НВО *Нова шанса у Новом* и са корисницима Дневног центра 27+ из Херцег Новог, на реализацији радионица прављења папира за ширу намјену (нпр. прављење разгледница, блокова за цртање, блок-привезака, прављење папира за умјетничко изражавање и др). Овај папир правио би се од старог папира прикупљеног из Библиотеке и кроз грађанску иницијативу, а могао би бити користан извор прихода за ове организације, јер би се у сарадњи са Туристичком организацијом могао наћи и у понуди на инфо-пунктовима у граду. Библиотека планира да колегиница Надица Стојановић (Народна библиотека „Радоје Домановић“, Лесковац), која има велико искуство у раду баш на овим програмима, буде гост, учитељ и супер-визор у спровођењу свих акција у вези с овим радионицама, које су планиране у априлу 2026.

У текућој години планирана је реализација следећих редовних и посебних програма:

- Редовни суботњи програми: *Игром до књиге* (за дјецу од 5 до 8 година) и *Читам, маштам, стварам...* (за дјецу од 8 до 12 година);
- *У посјети Библиотеци* – низ програма намијењених млађим основцима и предшколцима, а ради стицања основних знања у вези с могућностима библиотека: *Имаш право да знаш*, *Први пут у библиотеци*, *Часови у библиотеци* и *Часови лектуре у библиотеци*;

- *Мој пријатељ библиотекар* – индивидуалан рад библиотекара с корисником, гдје се на унапријед постављени упит корисника проналази адекватна литература, сходно узрасту и задатој теми;
- *Библиотека у посјети школама/вртићу*;
- *Међушколска сарадња у библиотеци* – програм током ког ученици једне школе презентују пројекат ученицима друге/их школе/а у вези са школским градивом; претходи му програм *Истраживачки пројекти у библиотеци*, у коме током неколико сусрета библиотекар с ученицима трага за информацијама, док се не дође до завршног рада;
- *Читамо заједно* – реализује се у сарадњи са ЈУ Дневни центар за дјецу са сметњама и тешкоћама у развоју Херцег Нови – сваког другог уторка (12-12.45h), у просторијама Библиотеке или Дневног центра чита се с дјецом која су корисници услуга Дневног центра;
- *Писац у школама* – гостовања писача из региона, овај програм осмишљени су са идејом да што већи број дјеце доживи сусрет с писцем, те се програм реализује у школама, које су домаћини, а Библиотека је у улози организатора;
- *Питај библиотекара, Међубиблиотечка позајмица и 48 сати* – програми намијењени старијим основцима, средњошколцима и наставницима, на којима се представљају библиотечке услуге;
- *Отвори књигу, отвори свијет*, литерарни конкурс за ученике ЈУ СМШ *Иван Горан Ковачић*, којим се обиљежава Свјетски дан књиге и ауторских права – 23. април;
- У оквиру обиљежавања Свјетског дана књиге за дјецу – 2. априла организује се, сада већ традиционални, литерарно-ликовни конкурс за ученике основних школа и вртића Херцег Новог. Тема конкурса одабира се поводом обиљежавања значајних годишњица из домена књижевности за дјецу. Предсједник Стручног жирија за литерарни рад по правилу је еминантан стваралац из области књижевности за дјецу, добитник регионалне Награде *Душко Радовић*. Награда за ликовни дио конкурса ће од 2026. г. носити име по завичајном писцу за дјецу, и сликарки аматерки која је имала запажен успјех и на том пољу, Босилки Пушић, а у договору са њеном породицом.
- Обиљежавање Свјетског дана туризма, 27. септембра, кроз радионицу са ученицима IV године туристичког усмјерења ЈУ СМШ *Иван Горан Ковачић*, уз сарадњу са Туристичком организацијом Херцег Нови;
- *Новогодишњи програм*;
- *Светосавски програм* (сарадња с Православном црквеном општином);
- *Породични програми* (у сарадњи са више институција у граду), поводом Међународног дана породице, 15. маја, уз обавезно промовисање значаја и вриједности породице, као основног сегмента здравог друштва;
- Поводом Октобарских свечаности и Дана града, 28. октобра, и током 2026. крајем октобра биће реализован *Kahoot!*, квиз о познавању завичаја у ком учествују екипе свих херцегновских основних школа. Овај програм промовише између осталог и Завичајну збирку, у циљу припреме ученика за квиз;

- На *Тргу од књиге* једно вече увијек је посвећено најмлађима, те се исто планира и у 2026. години;
- Остали програми на отвореном, у којима смо узели учешће, попут Тротинетијаде у октобру, или програма у склопу манифестација које се одржавају у граду, а којима се и ми прикључујемо, као што су Мала фешта од наранце (фебруар), Примавера (април/мај) и друге, у организацији НВО *Руке*; или радионица за дјецу у оквиру Фестивала *Family fun*, дјечијим маскенбалима и карневалима, на Празнику мимозе и сл;
- *Пут вјетра* (програм на отвореном) – циљ овог програма јесте упознавање врста медитеранских вјетрова кроз књижевни предлојак, читање и тумачење књижевног текста за дјецу кинеског аутора Цао Венсјуен, *Пут ветра*.

На планираним пословима биће ангажована два библиотекара, уз напомену да ће бити неопходно повећање броја извешлаца с обзиром на планирано отварање дјечијег одјељења. Финансирање програмских активности за дјецу и младе реализоваће се са позиције Уговорене услуге – средства за програме.

КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ

У складу са својом улогом у друштву и локалној заједници Библиотека, поред континуираног старања о свом фонду, активно промовише књигу и читање. Током 2026. године, у мјери коју дозвољавају текући послови, планира се реализација књижевних програма, округлих столова и радионица посвећених занимљивим темама, актуелним књижевним наградама и слично. Као и до сада, Библиотека ће узети учешће у традиционалним културним манифестацијама града: *Дани мимозе, Дан града и Његошев дан*.

Осим низа књижевних програма који ће бити реализовани у току 2026, а који још увијек нису до краја дефинисани и испланирани, с обзиром да су књижна продукција и вредновање остварених дјела живи и динамични, Библиотека планира реализацију наредних културно-информативних програма:

МСК Трг од књиге

Међународни сајам књига *Трг од књиге* је престижна културна манифестација која се заснива на едукативним и културним циљевима, пружајући програме неформалног образовања. Традиционално окупља велики број посјетилаца, туриста и грађана Херцег Новог, спајајући смотру књига и издаваштва са богатим књижевним програмима који промовишу културу, књигу и читање.

Сајам се одржава сваке године од 21. до 28. јула и захтијева континуирану годишњу припрему. Планирање обухвата: финансијско обезбјеђење, праћење издавачке продукције, осмишљавање вечерњих програма и промоција, уговоре са учесницима, те припрему синопсиса и медијских информација. Као домаћин, Библиотека организује

сусрете са писцима, критичарима, преводиоцима и издавачима, стварајући пријатну и инспиративну атмосферу за све учеснике и посјетиоце.

Узбудљиви градови: Креативни менаџмент манифестација и ревитализација града

Реализација овог пројекта је планирана у априлу 2026, а идеја јесте да се на основу рецепције књига *Дестинација као бренд* и *Узбудљиви градови* подстакне дијалог између различитих чинилаца туристичке понуде нашег града. Далекосежније, овај пројекат би могао да буде плодносан за обједињавање туризма и културе у остваривању стратешког развоја Херцег Новог, а кроз квалитетније умрежавање јавних, приватних и цивилних организација у области туризма и културе на локалном нивоу, и њихов заједнички ангажман на стварању наратива који ће конституисати имиџ града, у оном правцу у ком сугеришу аутори горе наведених књига.

Циљеви овог једнодневнoг семинара су, између осталог: оснаживање сарадње, и свијести о њеној потреби, између актера јавног, цивилног и приватног сектора из области туризма, културе, занатства, образовања, угоститељства, спорта и рекреације и др.

Психолошки семинар

Реализација овога пројекта планирана је за новембар 2026. године. Кроз трибину посвећену актуелним психолошким темама и савременим сазнањима, пројекат има за циљ да окупи младе психологе, психијатре и психотерапеуте, као и ширу заинтересовану јавност, како би се допринијело обликовању јавног мњења и подстакло разумијевање и рјешавање друштвених и психолошких недоумица и проблема. Посебан акценат биће стављен на умрежавање универзитетских, јавних, приватних и цивилних организација које дјелују у области изучавања и заштите менталног здравља и социјалне политике.

Јесењи психолошки семинар замишљен је као простор за размјену мишљења, знања и искустава кроз различите облике стручног повезивања и јавног дјеловања. Семинар ће имати регионални карактер, уз учешће стручњака из Црне Горе, Србије, Босне и Херцеговине и Хрватске, као и могућност гостовања аутора стручних публикација и позваних предавача.

Напомена: Будући да Библиотека не располаже задовољавајућим техничким условима, овај сегмент дјелатности Библиотеке се остварује или у неадекватном простору читаонице, или у изнајмљеним просторима других институција.

Финансирање МСК «Трг од књиге» планира се из Буџета Општине Херцег Нови, са позиције Секретаријата за културу и образовање, у износу од 35.000,00 €. На реализацији Сајама ангажују се Извршни одбор Сајма (секретар за културу и образовање, директор Библиотеке и један библиотекар), Програмски савјет Сајма (четири члана и директор – координатор и члан Савјета), као и сви запослени у Библиотеци у оквиру својих стручних компетенција. Остали културни програми током године финансираће се са позиције Уговорене услуге – средства за програме.

ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА

Завичајна библиотечка збирка Боке которске представља посебан дио библиотечког фонда од изузетног значаја за очување, проучавање и презентацију материјалне и духовне културе Боке которске. Њена основна функција је систематско прикупљање, стручна обрада, заштита и коришћење библиотечко-информационе грађе која је, по персоналном, садржинском, географском, историјском или етничком критеријуму, везана за ово подручје.

Завичајни фонд обухвата књижну и некњижну грађу, рукописну грађу, периодичку, ситну библиотечку грађу, као и службену, документационо-информациону и пропагандну грађу од значаја за завичај. Циљ рада на Завичајној збирци јесте да се релевантна грађа идентификује, прикупи, стручно обради, дугорочно заштити и учини доступном корисницима у складу са важећим стандардима и прописима библиотечке дјелатности.

У складу са савременим библиотечко-информационим системима и стандардима, обуставља се даљи унос грађе у софтверски систем BIBLIO CD/ISIS, док ће се ретроспективна стручна обрада постојећег фонда интензивирати ради уноса библиографских записа у национални кооперативни систем COBISS. Приоритет у ретроспективној обради имају монографске публикације, уз планирано поступно укључивање периодике, аналитичке обраде чланака и ситне библиотечке грађе. Истовремено ће се континуирано спроводити текућа стручна обрада новопристигле грађе у складу са утврђеним процедурама.

Послови који ће се обављати укључују:

- Електронско претраживање и пружање информација корисницима из земље и иностранства посредством корисничких сервиса;
- Референсне активности: тематска претраживања и израда библиографије извора из фонда на захтјев корисника;
- Континуирани рад на попуњавању Збирке и просторну реорганизацију фонда;
- Благовремену стручну обраду и унос у базу података приновљених монографских публикација;
- Евидентирање серијских публикација у картотеку и складиштење до даље стручне обраде у COBISS систему (након што стручно особље буде обучено да то уради);
- Скенирање, фотокопирање и архивирање чланака из стручне и научне периодике до даље стручне обраде у COBISS систему;
- Израда *press clipping*-а у дигитализованом формату, а у перспективи ретроспективна дигитализација похрањеног *press clipping*-а ради повећања приступа и претраживости, као и ослобађања простора за складиштење грађе;
- Припрема и публикавање зборника *Бока* и *Билтена МСК Трг од књиге 2026*;

- Дигитализација најзначајнијих наслова серијских и монографских публикација из збирки Библиотеке;
- Промоција литературе са завичајном тематиком и завичајних аутора.

На реализацији ових послова ангажују се два библиотекара. Средства за зборник Боку, штампање билтена Трга од књиге и промотивног материјала, обезбиједиће се са позиције Уговорене услуге – средства за програме. На уредничким пословима ангажоваће се директор, редакција зборника Бока, један библиотекар и редакција Билтена Трга од књиге.

Дигитализација

Дигитализација фондова Библиотеке наставиће се уз поштовање права аутора и издавача, а са циљем заштите и промоције културног и интелектуалног наслеђа које она чува у својим колекцијама. Обављаће се у складу са Правилником о националним стандардима за дигитализацију библиотечке грађе. Корисници и шира јавност брзо и лако могу приступити дигитализованој грађи на порталу Библиотеке, са било ког мјеста гдје имају интернет.

Дигитална колекција садржи више од 32 000 дигитализованих страница разноврсне библиотечке грађе из различитих колекција херцеговске библиотеке. Приоритет у процесу дигитализације има Завичајни фонд – због његове архивске функције настоји се да се преко интернета презентује широј публици, а тиме уједно и заштити од зуба времена и хабања током коришћења. Тежи се дигитализацији што већег дијела збирке Старе и ријетке књиге, као и легата које Библиотека посједује.

На реализацији ће се ангажовати један библиотекар.

САРАДЊА

У Програму рада за 2026. годину предвиђен је наставак и даље унапређивање сарадње Библиотеке на међународном, националном и локалном нивоу, у циљу јачања библиотечке дјелатности, размјене знања и искустава, као и унапређивања програмских и стручних активности.

На међународном нивоу планира се наставак сарадње са асоцијацијом IMPAC Dublin, у оквиру које херцеговска Библиотека, као равноправна чланица од 2010. године, учествује у предлагању кандидата за престижну књижевну награду за најбољи роман преведен на енглески језик.

Од посебног значаја за рад Библиотеке јесте континуирана сарадња са Националном библиотеком Црне Горе „Ђурђе Црнојевић”, која ће се и у 2026. години реализовати првенствено на струковном нивоу, кроз едукацију библиотечног особља, коришћење сервиса међубиблиотечке позајмице, размјену библиотечке грађе и унапређење процеса дигитализације. Планира се наставак сарадње са Централном универзитетском библиотеком Црне Горе, Библиотеком Црногорске академије наука и

умјетности, Удружењем библиотекара Црне Горе, Библиотеком за слијепе Црне Горе, Народном библиотеком Србије, Библиотеком града Београда, Библиотеком „Милутин Бојић” из Београда, Народном библиотеком „Вук Караџић” из Великог Градишта, Народном библиотеком Требиње, Библиотеком „Стефан Првовенчани” из Краљева, као и са Народном библиотеком „Стеван Сремац” из Ниша, са којом ће се у 2026. години реализовати активности у складу са потписаним Протоколом о сарадњи. Планирамо сарадњу и са Народном књижном Мостар ХНЖ/К са којима смо крајем 2025. године потписали Споразум о сарадњи. Сарадња ће бити успостављана и са другим библиотекама и сродним институцијама, уколико се процијени да она доприноси унапређењу рада и развоју Библиотеке.

Поред сарадње са службама Оснивача, у 2026. години биће настављена сарадња са Министарством културе Црне Горе, Министарством културе Републике Србије, Управом за јавне набавке Црне Горе, Дневним центром за дјецу са посебним потребама, као и са бројним књижарама и издавачима из Црне Горе и региона. Значајан сегмент сарадње односи се и на рад са сарадницима Библиотеке: члановима Савјета Библиотеке, Програмског савјета манифестације *Трг од књиге*, Издавачког савјета и редакције зборника *Бока*, као и са члановима жирија, критичарима, писцима, преводиоцима, глумцима и умјетницима различитих профила.

Сарадња са основним школама на територији општине Херцег Нови и са специјалним библиотекама биће у 2026. години плански унапређивана кроз рад Матичне службе. Рад са дјецом школског узраста реализоваће се кроз сарадњу библиотекара са наставницима и школским библиотекарима, путем радионица, литерарних конкурса, радионица креативног писања, квизова и других едукативних програма.

Такође, у 2026. години наставиће се пракса редовног и благовременог информисања локалних медија и дописника црногорских медија из Херцег Новог о активностима Библиотеке, укључујући најаве промоција књига, радионица, организованих дискусија, изложби и других програмских садржаја.

ОСТАЛО

Текуће одржавање

У 2026. години, у складу са расположивим финансијским средствима, у Библиотеци се планира спровођење активности текућег и инвестиционог одржавања, и то:

- одржавање и унапређење система гријања и хлађења – имајући у виду дотрајалост постојећег система централног гријања, чија је функционалност значајно умањена јер је већи број радијатора ван употребе, као и потребу за обезбјеђивањем адекватних услова за рад током цијеле године, планира се увођење савременог сплит система за централно гријање и хлађење. Ова мјера је неопходна и из разлога што се Библиотека налази у зони Старог града, гдје није дозвољено постављање екстерних јединица клима-уређаја на фасадама објеката, те би требало, по налогу Комуналне полиције, уклонити постојеће спољне јединице. Наведена инвестиција представља једино одрживо и законски усаглашено рјешење за обезбјеђивање гријања и хлађења простора;

- реновирање читаонице: с обзиром на то да су у претходном периоду приоритет имали програми намијењени дјеци, простор читаонице Библиотеке није могао бити адекватно опремљен нити у потпуности искоришћен за основну намјену. У 2026. години планира се реновирање и функционално унапређење читаонице, са циљем стварања савременог, мирног и подстицајног простора за читање, учење, истраживачки рад и боравак корисника свих узраста. Реновирање ће обухватити уређење ентеријера, набавку одговарајућег намјештаја и опреме, као и прилагођавање простора потребама корисника, чиме ће се значајно допринијети квалитету библиотечких услуга и повећању броја корисника читаонице;
- сервисирање и редовна контрола противпожарног и противпровалног система заштите, у циљу обезбјеђивања безбједности запослених, корисника и библиотечког фонда;
- благовремено отклањање мањих кварова и интервенција, насталих током редовног коришћења објекта и опреме;
- инвестиционо одржавање објекта, које обухвата замјену и реконструкцију водоводне и канализационе мреже, у циљу спречавања већих оштећења и обезбјеђивања функционалности објекта;
- трошкове комуналних услуга, који се односе на редовно одлагање отпада и одржавање хигијене заједничких простора;
- замјену дотрајале столарије на прозорима ПВЦ столаријом, ради унапређења енергетске ефикасности, безбједности и укупних услова рада;
- уколико буде било средстава извршили бисмо реновирање једног од укупно три тоалета.

Јавне набавке

У циљу несметаног функционисања установе, реализације програмских активности и обезбјеђивања адекватних услова за рад запослених и корисника, у 2026. години планира се спровођење сљедећих поступака јавних набавки:

- куповина књига – ради континуираног обнављања и унапређења библиотечког фонда, праћења издавачке продукције, као и задовољавања потреба корисника различитих старосних и читалачких група;
- куповина новина и периодике – за потребе читаонице и корисника библиотеке, у циљу обезбјеђивања актуелних информација и континуитета у праћењу дневне и периодичне штампе;
- услуге обавезног осигурања запослених – у складу са законским прописима и колективним уговорима, ради заштите запослених и испуњавања обавеза установе као послодавца;
- услуге штампања – за израду публикација и промотивног материјала, укључујући штампање зборника Бока, штампање другог поновљеног издања фототипије

- дјела *Автобиографија Кирила Цејетковића*, Билтена *Трг од књиге*, плаката, каталога, позивница и другог материјала неопходног за реализацију програмских активности;
- набавка канцеларијског материјала – за потребе редовног административног и стручног рада установе, укључујући папир, штампарски потрошни материјал, фасцикле, регистраторе, прибор за писање и друге неопходне артикле;
- набавка средстава за хигијену – ради одржавања хигијенских стандарда у радним и корисничким просторима библиотеке, у складу са прописима о безбједности и здрављу на раду;
- хотелске и смјештајне услуге – за потребе реализације МСК *Трг од књиге* и других културних програма, односно боравка аутора, учесника, гостију и сарадника библиотеке;
- набавка производа за потребе послужења – за организацију културних програма, књижевних вечери, промоција, састанака и пријема гостију, у оквиру редовних и манифестационих активности установе;
- набавка опреме за опремање новог простора Дјечијег одјељења – ради стварања функционалног, безбједног и подстицајног амбијента за боравак дјеце и реализацију програмских активности, планира се набавка адекватног намјештаја (полице за књиге, столови, столице, сједишта), дидактичке и мултимедијалне опреме, као и друге неопходне опреме прилагођене узрасту најмлађих корисника и тинејџера, у складу са савременим стандардима библиотечке дјелатности.

Директорица

Јасна Маслан

